

Rusland. Russerne har nå avskåret 4 av de 6 hovedjernbaner som går ut fra Kharkov. Tyskerne i Donetsbassenget står nå i enda større fare for å bli omringet etter russernes framstøt mot Dnjepropetrovsk og Det Asøvske hav. Fredag meldtes at Lozovaja var inntatt. Denne by er et viktig jernbaneknutepunkt på linjen som går fra Kharkov. Fra Lozovaja rykker russerne videre vestover mot Dnjepropetrovsk, og tyske forsøk på å sinke dem er slått tilbake. Igår meldtes at Krasnoarmeisk er tatt av russerne. Byen ligger vest for Stalino og sør for Kramatorsk, og med inntagelsen av denne by er tyskerens viktigste retrettlinje fra Donetsbassenget avskåret. Lenger øst har russerne erobret Veresjilovsk og Schachty. De rykker også videre fram mot Kharkov fra sør. I Kaukasus ble Krasnodar erobret igår. Dagens russiske kommunike melder om ny framgang. 30 km nordvest for Kharkov er byen Sclotjev inntatt og 20 km sørøst landsbyen Roga. 40 km sør for byen er jernbanelinjen til Lozovaja avskåret. I Donets fortsetter angrepet på en bred front, og russerne har avbrutt de tyske linjer i midtre og nedre Donetsbasseng på flere steder. På jernbanen fra Rostov nordover er følgende steder inntatt i dag: Nevostjerkask, 30 km nordøst for Rostov, Likhaja og jernbaneknutepunktet Zverev. - Det antall tyskere som står i fare for å bli omringet i Donetsbassenget er ikke kjent. Men en vet at 1ste panserarme er med, likeledes 4de panserarme og 17de, dessuten flere divisjoner som Hitler nylig har overført fra vest for å stabilisere en forsvarslinje. En militær medarbeider i en Londonavis skriver at russernes bevegelser i Donetsbassenget er en av de dyktigste taktiske operasjoner som er utført på østfronten. Russerne har allerede tvunget en del av de tyske styrker til å trekke seg tilbake vestover, tildels i uorden. Disse bevegelser i Donetsbassenget har også innvirkning på Kharkov. Hvis russerne klarer å rykke fram til Det Asøvske hav, må tyskerne bryte sammen, og en må regne med at både Kharkov og Rostov vil falle. Et tysk tilbaketog langs Dnjepr synes uunngåelig og det er mulig at russerne kommer først og splitter tyskerne ved Dnjepropetrovsk.

Flyangrep. Britiske bombefly rettet i natt 2 kraftige og konsentrerte angrep mot den tyske ubåtbase i Lorient. Været var godt og de foreløpige meldinger fra flyverne viser at det er blitt gjort stor skade. Det er 3de gang siden årets begynnelse at Lorient er blitt angrepet. Det ble også rettet angrep mot mål i Vesttyskland og jernbaner i Frankrike. Videre ble dokkene og skip i Bologne og St. Malo angrepet, og Eymyden i Nederland. Fra disse tokter savnes ingen fly.

Middelhavsområdet. Det britiske kommunike fra Kairo og det allierte hovedkvarter i Nordafrika melder om vidtrekkende alliert luftvirksomhet over Middelhavet. Amerikanske Liberator bombefly angrep i dagslys havnen i Neapel og Cotrone ved Torontobukta. 12 fiendtlige fly, hvorav 6 transportfly ble skutt ned mellom Tunis og Sicilia. Havnen i Bizerte og flyplasser i Tunis er også angrepet. Britiske landsstridsstyrker har hatt ny framgang i det sydlige Tunis i Ben Gardaneområdet hvor fienden har trukket seg tilbake. 2000 jøder som var i konsentrasjonsleir i Gjellene i Tripolis er blitt befriet av den 8de arme.

Finnland. Det er i morgen at det finske presidentvalg skal foregå og den alminnelige mening er at Ryti vil bli gjenvalgt. En følger godt med i de finske spørsmål, spesielt i Amerika hvor kritikken mot Finland er blitt skjerpet i det siste. Senator Albert Thomas har nylig uttalt: Det er klart at finnene selv ikke er oppmerksom på det spendte forhold mellom deres land og Amerika. De går ut fra at vi skal fortsette med å vedlikeholde den diplomatiske forbindelse med dem. Det er tydelig at finnene tror at amerikanernes sympati for dem består uansett hvilken politikk deres regjering følger. De tar amerikanernes forståelse for finnenes menneskelige tragedie for en forståelse for den politikk regjeringen opprettholder. Finnene vet at det står tyske soldater i deres land og de burde vite hva det betyr for oss. Finnene burde være tilstrekkelig realistiske til å forstå hva dette innebærer. Finnene deltar ikke i krigen utelukkende for å forsvare finsk territorium, men med tanke på territorial ekspansjon. Den virkelige oppgave for finnene i dag er å ta sin skjebne i sine egne hender og kaste av Tysklands åk. Den kurs de nå styrer etter kan bare føre til en katastrofe.

Nederland. Det tyskkontrollerte skandinaviske pressebyrå melder at et medlem av den nederlandske quislingregjering, von Rabenswazi er blitt myrdet. Det er den tredje av Mussert's regjering som er blitt drept i løpet av kort tid. For en tid siden ble Raydon skutt i Amsterdam, og for noen dager siden ble Seyfardt skutt.

Det fjerne østen. Amerikanske fly rettet i går et kraftig angrep mot Munda på New Georgia, som er japanernes største flybasis i Salomonområdet. Det meldes at japanerne etterlot seg store mengder krigsmateriell på Guadalcanar. På New Guinea fortsetter japanerne å trekke seg tilbake. I Burma har britiske jagerfly angrepet jernbanetransporter i den nedre/Chindwinprovinsen.

Bulgaria. Den tidligere bulgarske krigsminister, Lukov, er blitt myrdet i Sofia. Han var en av nazistenes mest fremstående agenter i Bulgaria. Han ble krigsminister i 1935 og var ivrig forkjemper for en allianse med Tyskland.

D E N N Y E N A Z I - P R O P A G A N D A

Nazistene har i den senere tid plutselig slått inn på en ny propagandaforn. Det nye består i dels å innrømme tapt terreng under krigsoperasjonene, men fremforalt i å "male fanden på veggen" med hensyn til faren fra øst; om at bolsjevikene skal beherske Europa. Grunnen til dette er naturligvis den tyske retrett på alle fronter, spesielt i Russland. Vi husker tilfellet Stalingrad, hvor tyskerne lot 330000 mann forblø seg bare for å stimulere hjemmefronten; i motsetning til England, som ved Dunkerque innrømmet sitt tap, men fikk evakuert omtrent like mange mann over til England. Det er også bemerkelsesverdig at tyske krigskommunikere ikke med et ord vil innrømme at 24 generaler, 2500 offiserer og over 90000 menige ble tatt til fange av russerne. Man mener nemlig at propagandaen i den tyske verden blir bedre om man later som troppene der borte kjempet til siste mann og siste patron. Men slik var det altså ikke.

Og russerne fortsetter stadig sin fremgang. Overalt langs hele den lange fronten viker tyskerne tilbake. Kommunikere forteller om "bevegelseskrigen", og takket være den ensformige bevegelse Rommel gjorde i Afrika, vet man nå hva "bevegelseskrig" i virkeligheten er: en regulær retrett.

De ledende innen nazipartiet er sikkert ikke dummere enn at de nå forstår at slaget er tapt. Derfor legges propagandaen stort opp om faren fra Russland; en fare som nazistene mener er like stor for hele Europa, og fremforalt kanskje for Nord-Norge. Det er på dette punkt man må være oppmerksom på hvorledes nazistene nå blander kortene. Nå er det nemlig faren for Tyskland som benevnes som faren for Europa, og faren for NS som heter faren for Norge. Man blander sammen begrepene i håp om en slags medlidenhet, og fordi man tyvensynlig ennå synes å tro at Europas undertrykte og utsultede folk allikevel skal gå inn for nazismen og hjelpe til, fordi det som måtte vente oss ifall Russland vinner krigen blir enda verre. Jo da, det blir nok verre, men bare for dem som er skyld i elendigheten, bare for Nazi-Tyskland og deres hjelpere i de okkuperte land. De skal nok da få føle det.

Norge er med i krigen på den riktige siden. Med vår flåte - og etterhvert forsåvidt også mere og mere med vårt flyvåpen - gjør Norge daglig en stor og betydningsfull innsats for de alliertes sak, en innsats som kanskje først og fremst kommer England til gode, men derigjennom naturligvis også de øvrige allierte. Vi kjemper altså, og blir på den vinnende side, og da behøver vi ikke å frykte for landsdelsavståelse, like lite som vi ønsker å annektere fremmed land som takk for hjelpen.

Russland har tydelig gjennom sine krigshandlinger bevist at det ikke er Norden det gjelder. I svenske, og forsåvidt også danske aviser, kan man lese at både finner og russerne på Det karolske nes gjennom lengere tid har lagt for dagen uvilje til kamp. Og grunnen? Jo, rett og slett den at Finland, ifall det bakker ut av det tyske jerngrepet i tide, vil få chansen til å få sine gamle landegrensener igjen. Det er sikkert noe Russlands store allierte England og USA har forlangt. Man kan nemlig være helt overbevist om at ^{hvis} Russland hadde satt like store styrker, like megen kraft og vilje, bak et angrep på Finland, så hadde det resultert i enda større fremganger enn de man nå har likeover tyskerne på de russiske frontene.

Våre hjemlige aviser, spesielt da nazistenes eget organ "Fritt Folk" og det nazi-dirigerte "Aftenposten", flommer over av propaganda. Men alt sammen er bare et utslag av nazistenes egen skrekk for hva som kommer når de nå begynner å tape krigen. Vi lar oss ikke skremme av nazipropagandaen, selv om det nå blir meget av den: avisene har fått ordre om minst hver tredje dag å skrive en leder om "faren fra øst". Faren fra øst, og forsåvidt også fra vest, eksisterer bare for nazistene, både de "innfødte" og de hjemlige anekatter. Det er for Tyskland og NS klokkene ringer. Det er ingen fare hverken for Europa eller Norge. Husk det.

A V S T A L I N S T A L E 7/11 1942

I tilknytning til ovenstående artikkel gjengir vi idag den del av Stalins tale den 7 november 1942 som vedrører Russlands forhold til fremmede stater:

"Det er under denne krig dannet to kampforbund. Et mellom England, Sovjetunionen og USA, mot det annet forbund av Hitlerfacistene, Italia og deres forbundsfellor. Det er ubestridelig at det under denne krig er skjedd en kraftforskyvning. Det dreier seg her om to mot hverandre stående linjer: Tyskland-Italia mot England-Sovjetunionen-USA. Det er likeledes ubestridelig at de to grupperinger som står mot hver andre representerer to forskjellige aksjonsprogrammer. Den tysk-italienske gruppe kan karakteriseres med følgende punkter: Rasehat, de utvalgte nasjoners herrevelde, blodig underkastelse av andre nasjoner, og erobring av deres naturrikdommer og ressurser, undertrykkelse av de okkuperte land og utplyndring av deres nasjonaleiendom, tilintetgjørelse av de demokratiske rettig-

heter og friheter.

Aksjonsprogrammet for den engelsk-sovjet-amerikanske koalisjon er: Tilintetgjørelse av rasefordommene, nasjonenes likeberettigelse og sikring av deres territoriers uantastbarhet, de trellbundne nasjoners befrielse og gjenopprettelse av deres suverenitet, retten for enhver nasjon til å rette seg etter sine egne ønsker, økonomisk hjelp til de nasjoner som lider nød, og bistand for dem til å oppnå velstand, gjenopprettelse av de demokratiske friheter og tilintetgjørelse av Hitlerregimet. Det tysk-italienske aksjonprogram har ført til at alle de okkuperte land i Europa mener et brennende hat til de tyske og italienske tyranner og skader dem så godt de kan, og bare venter på det beleilige øyeblikk til å hovne seg på sine undertrykkere for den fornædrelse de har vært utsatt for og de lidelser de må utholde. I forbindelse med dette er det et karakteristisk trekk at den tysk-italienske koalisjons isolering i høy grad øker, og deres moralske og politiske reserver i Europa svinner inn og stadig mer svekkes og oppløses. På den annen side har den engelsk-sovjet-amerikanske koalisjons program hos alle okkuperte land i Europa vakt sympati for medlemmene av denne koalisjon og gjort dem beredt til å yde den understøttelse de er i stand til. Det annet karakteristiske trekk i det nåværende øyeblikk er altså at denne koalisjons moralske og politiske reserver vokser i Europa. Den er i stadig vekst og er omgitt av millioner sympati, millioner som er beredt til kamp sammen med dem mot Hitlertyranniet. Hvis man betrakter spørsmålet om styrkeforholdet under menneskeres synsvinkel kommer man til den slutning at det er en ubestridelig overvekt på den sovjet-engelsk-amerikanske koalisjons side. Er denne overvekt tilstrekkelig til å seire? Det forekommer jo at resursene kan være mange, men anvendes slett. Det er like nødvendig å ha evnen til å mobilisere disse resurser, fordele og anvende dem riktig. Er det grunn til å tvile på at denne evnen fins hos den engelsk-sovjet-amerikanske koalisjon? Det er personer som tviler på dette. Men når disse stater har vist sin evne til å mobilisere resursene for økonomisk, kulturell og politisk oppbygging, hvilken grunn er det da til å tvile på at de ikke skulle være i stand til å mobilisere dem militært? Jeg vil si at den engelsk-sovjet-amerikanske koalisjon har aller chanser til å seire og sikkert vil seire. Noen mener at koalisjonen ikke vil seire på grunn av sine organiske mangler. Etter disses mening kommer manglene av at denne koalisjon består av forskjellige elementer med ulik ideologi, og av den grunn ikke er i stand til å gjennomføre felles operasjoner mot den felles fiende. Jeg tror at også denne påstand er uriktig. Det ville være latterlig å benekte at det er forskjell mellom koalisjonsstatenes samfunnsstruktur, men umuliggjør den nødvendighet et felles angrep mot en felles fiende som vil undertrykke dem? Absolutt ikke. Koalisjonen forstår nødvendigheten av felles operasjoner for å redde menneskeloten fra å vende tilbake til villheten og middelalderens barbari. Skulle ikke den engelsk-sovjet-amerikanske koalisjon på dette grunnlag kunne organisere den felles kamp mot Hitlerfascismen på en tilfredsstillende måte? Jeg tror at dette kan skje. Disse personer har også urett på et annet punkt. Hvis disse personer skulle ha rett måtte man ha iaktatt at medlemmene av denne koalisjon stadig fjernet seg fra hverandre. Men det er ikke tegn til dette. Tvertimot viser kjennsgjerningene og begivenhetene at det skjer en større tilnærning mellom medlemmene av koalisjonen, og tendens til en sammenslutning til et enhetlig kamforbund. Begivenhetene under det forløpne år har levert bevis for dette. I juli ble det sluttet en overenskomst med England om felles operasjoner. Med Amerika hadde vi dengang ingen overenskomst. Under Molotovs besøk i England og Amerika ble det sluttet en allianse for krigen mot Hitler og samarbeid og hjelp etter krigen. Overenskomsten med England ble sluttet for 20 år og betød et historisk vendepunkt mellom England og Sovjetunionen. I juli undertegnet USA en overenskomst på samme prinsipper til gjensidig hjelp, en avtale som betyr et alvorlig skritt fremad i forbundet mellom Amerika og Sovjetunionen. En viktig kjennsgjerning er videre Churchills besøk i Moskva, hvor det ble fastslått full gjensidig tillit mellom de to lands ledende menn. Alle disse kjennsgjerninger viser en økende tilnærning mellom Sovjetunionen, Storbritannia og USA, og sammenslutningen av dem til et kamforbund mot den tysk-italienske koalisjon. Det viser seg at tingenes logikk er riktigere enn enhver annen logikk. Sovjetunionen, England og Amerika har alle chanser til å beseire den tysk-italienske koalisjon, og den kommer uten tvil til å seire.

- - - Vi fører en stor befrielseskrig, ikke alene men sammen med forbundsfeller, og kampen kommer til å bringe oss seier over menneskehetens fiender. På vårt banner står: Love det engelsk-sovjet-amerikanske forbunds seier. Befrielse for Europas undertrykte folk og befrielsen av vårt fedrelands jord. Død over de tyske fascistiske røvere, deres stat, arme og nyordning i Europa.

K R O N I K K A V F I N N M O E

Overført fra Washington

De forente stater tok forleden et drastisk skritt for å mobilisere flest mulig av befolkningen i krigsindustrien, nemlig ved den såkalte "Men Over Commission". Det er offentliggjort en liste over 29 forskjellige stillinger og arbeidsgrener som ikke er livs-

viktige, og menn mellom 18 og 38 år som arbeider i disse stillinger og næringsgrener vil kunne mobiliseres, hvor stor forsørgelsesbyrde de enn har. Hensikten med denne "commission" er å drive folk som arbeider i den slags næringsgrener over i krigsindustrien. Det har også vist seg å slå til, og i den senere tid er det foregått en voldsom tilstrømming av arbeidere til arbeidsformidlingskontorene til krigsindustrien. Det som her er skjedd er et lite eksempel på de vanskeligheter som gjør seg gjeldende, nemlig spørsmålet om å skaffe seg nok folk til de væpnede styrker. Man kan si at det er forbausende at et land på 130 mill. innbyggere skal ha slike vanskeligheter, men det er karakteristisk for så vidt som det viser det enorme omfang av Amerikas innsats i krigen. Til tross for den slags vanskeligheter settes alle krefter inn i denne krigen. I slutten av 1943 vil hele Amerikas ungdom fra 18 til 38 år gjøre sin innsats, enten i de væpnede styrker eller i de tusenvis av rykende bedrifter som spy ut kanoner og tanks og alle slags krigsmateriell.

Den hissige debatt i den amerikanske presse etter møtet i Casablanca er nå stilnet av. Det har virket meget beroligende at president Roosevelt har gått så sterkt inn for den politiske ordning i Nordafrika.

Men etterkrigstiden er selvsagt fremdeles under diskusjon. New York-avisen Herald Tribune har nylig gitt en interessant oversikt over Amerikas politikk etter krigen. Nasjonen er fullt besluttet på å vinne seier, men den er ennå usikker om hva den skal gjøre med seiren og de muligheter seiren vil by på.

Etter å ha påpekt nødvendigheten av en etterkrigspolitikk, slår avisen fast at det hersker enighet på en rekke punkter, men at den ennå ikke er kommet til uttrykk. Blant de ting alle er enig om er total avvepning av angrepsstatene. Det er nødvendig at Amerika deltar aktivt i ordningen av Europa. Det betyr samarbeid med Storbritannia og Russland. Videre er det enighet om at en må søke å unngå en økonomisk krise etter krigen. Dette er ikke mulig uten at det skapes en internasjonal økonomi som kan danne grunnlaget for almen velstand i alle land. For å oppnå dette må en oppgi den økonomiske uansvarlighet som har hersket både i Amerika og andre land.

Avisen sluttet med å si at når en kommer til detaljene, støter en på store vanskeligheter, men en kan trekke opp de viktigste retningslinjer allerede nå. Og det parti som etter krigen formulerer den klareste og mest praktiske løsning av problemene, kan også gjøre regning med å få en sterk stilling i De forente staters politikk.

I den senere tid har Finnlands stilling vært gjenstand for atskillig interesse i Amerika, vesentlig i forbindelse med det forestående finske presidentvalg. Det var en tid da den offentlige opinion var meget sympatisk innstilt overfor Finland, men den tid er nå forbi, skriver en avis. Finland har spilt Hitlers spill. Det har gitt Tyskland støtte, nå får det ta ansvaret. Den politisk uavhengige Bostonavis Christian Science Monitor skriver at det fremdeles eksisterer en viss sympati for finnene blant amerikanerne. New York Times skriver at hvis Tyskland vinner krigen vil Finland fortsatt komme til å stå under Tyskland og slave for det. Hvis de forente nasjoner vinner, er det meget som talar for at Finnlands grenser og uavhengighet vil bli respektert. Såvidt New York Times. Hvis avisen her kan gi Finland noe løfte, tror jeg det er på grunnlag av den ånd som preget "The Atlantic Charter". Men finnene tar sikkert feil når de tror at de kan utnytte Amerika i noen særlig grad.

SITUASJONEN TIL SJØS

I sin tale i Underhuset torsdag 11. februar ga Churchill også en oversikt over krigen til sjøs. Han erklærte at ubåtkrigen var en alvorlig fare for de alliertes skipsfart og at tapene i det hele var meget alvorlige. Men på den annen side fremhevet han at ubåtkrigen aldri vil få noen innflytelse på krigens utfall. Dens rolle består bare i å sinke de alliertes offensive tiltak, de som går ut på å befri Europa. Churchill gjorde videre oppmerksom på at allerede i 1941 ble det truffet vidtgående forholdsregler mot senkninger i større skala. Man var fullstendig klar over at dersom nybyggingsprogrammet i Amerika kunne realiseres, ville man derved være i stand til å møte denne fare. Dette var på et tidspunkt da Amerika ennå ikke var kommet med i krigen selv. Da det hendte, ble skipsbyggingsprogrammet vesentlig utvidet. Av hvilket omfang denne utvidelsen er, vil fremgå av tallet for den tonnasje som etter planen skal bygges i 1943: ikke mindre enn tretten millioner brutto registertonn. I virkeligheten er der ingen grunn til å tvile på at dette mål blir nådd. Planen for 1942, åtte millioner tonn, ble gjennomført helt ut. Forholdet er det at England og de andre allierte stater nå kan regne med en meget større tonnasje enn den de hadde til sin disposisjon i desember 1941. Allerede dengang var tonnasjen betydelig; men i og med Amerikas inntreden i krigen oppsto der visse vanskeligheter. For det første led såvel Amerika selv som England og de andre allierte meget store skipstap som følge av japanernes tilsynkomst og deres erobring av områdene i Det fjerne Østen. For det annet viste også tapene på grunn av de tyske ubåter en sterk stigende tendens. De tyske ubåter greidde å gjennomføre omfattende angrep like

utenfor det nordamerikanske kontinent, både ved østkysten og i Det karih ske hav. En annen årsak til at senknings-tallet steg, var at Storbritannia og dets allierte hadde påtatt seg visse strategiske forpliktelser som det hverken kunne eller ville unndra seg; det var i første rekke hjelpen til Russland både over det nordlige Atlanterhav og gjennom Den persiske bukt. Disse forsyningsveier var sterkt utsatt for tyske angrep.

Amerikas deltakelse i Krigen stilte med andre ord vestmaktene overfor mange nye problemer som ikke var tatt med i beregningen for desember 1941. Men nye beregninger ble selvfølgelig satt i gang både når det gjaldt å skape øket tilgang på handelsskip og konvoyerende fartøyer, å bygge spesielle antiubåt-krigsskip og å forsyne flåten med antiluftskjuts og skjuts til bekjempelse av ubåtfaren. Dessuten var der kommet til en ny vesentlig faktor der ved at Canadas skipsverfter var begynt å gjøre seg gjeldende. Idag er Canadas andel i de alliertes skipsbygging meget betraktelig; Derfor kunne også Churchill opplyse at de siste 6 måneders bygging av nye skip ved Europas, Canadas og USAs verfter har gitt et forsprang over tapene med over 1 1/4 million tonn, slik at flåten idag er 1 250 000 tonn større enn for et halvt år siden. Hertil kommer ytterligere to vesentlige ting som gjør stillingen enda gunstigere. 1) Økningen i Amerikas nybygging er så rask at det ikke er mulig å sammenlikne tempoet nå med tempoet ifjor. 2) De siste to måneder har oppvist et lavere senknings-tall enn noen andre måneder siste år. - Dette gir et inntrykk av den rivende tekniske utvikling som har funnet sted også på skipsfartens område, og det er ikke det minst viktige. En må være klar over at hvert skip som bringer sin last trygt fram til bestemmelsesstedet, samtidig betyr at vi kommer så og så mange timer, dager eller uker nærmere befrielsen av Europa. Skipenes verdifulle last omfatter ikke bare materiell, men også soldater. På dette punkt kunne Churchill gi noen interessante opplysninger. Han nevnte først invasjonshæren på en halv million mann som flåten hadde ført over til Nordafrika. Derneft fortalte han at av de mere enn 3 millioner soldater som hittil i denne krig er sendt over havene i konvoyer bare under beskyttelse av den britiske marine, er ikke mere enn 1 348 mann omkommet eller savnet, dvs. chansen for å omkomme var 1/2201. Her kommer vi inn på spørsmålet om de eskorterende fartøyer og beskyttelsen av handelsflåten. Churchill pekte på at et skip som ikke blir senket, er langt bedre enn et nytt skip bygget ferdig. I tillegg til den nye tonnasje av handelsskip bygger også de europeiske og nordamerikanske verfter store mengder antiubåtskip, og at det skyldes i høy grad disses effektivitet at tapene til sjøs idag er forholdsvis små og at forsyningene til Nordafrika er preget av sikkerhet. Samtlige nye antiubåtskip er utstyrt med alle de moderne tekniske hjelpemidler som utviklingen kjenner, og det er altså en direkte sammenheng mellom det antall tyske ubåter som blir uskadeliggjort av denne flåte og den mengde kamputstyr som tilflyter de allierte armeer i den gamle verden.

Churchill opplyste at de tyske ubåtene i de ti første måneder av 1942 senket forholdsvis færre skip enn noensinne tidligere under krigen, og siden da er tallet gått ned til det halve. Dette er den defensive side av saken. Når det gjelder den offensive side, er det nå kjent at ubåtene i 1940 senket gjennomsnittlig 19 skip hver, neste år 12 skip, og i krigens tredje år 7 $\frac{1}{2}$. Dette er meget betegnende tall, særlig når en husker på at det ikke er noen mangel på tyske ubåter. Tyskerne har selv opplyst at de idag opererer i større antall og omfang enn noen gang før, og dette er ikke et eksempel på tysk skryt. Det er altså mer alliert tonnasje og flere ubåter på havene enn før, men allikevel færre senkede skip og færre ofre. Dette stemmer godt med forholdene i forrige krig. Fra sommeren 1918 til slutten av krigen var det like mange ubåter i virksomhet som våren 1917, da tyskerne hadde mest hell med seg i senkningene. Men både tallet på gjennomførte senkninger og i enda høyere grad tallet på alvorlig skadede skip dalte sterkt, til tross for at handelsflåten i juli-oktober 1918 var langt større enn i mars og april 1918. Hva var grunnen? Flåten var utsatt for like mange angrep; men forsvaret økte i styrke langt utover det som var tilfelle med de tyske ubåters evne til angrep. Med forsvarets styrke mones alle alliert forholdsregler av offensiv karakter som både handelsskipene og de konvoyerende fartøyer anvendte mot ubåtene. Det er det samme som i større målestokk gjentar seg nå; men kursen er den samme som vi alltid har vært forberedt på.

P R E S S E K O M M E N T A R E R

Til Churchills tale i Underhuset 11. feb. 1943.

Time s uttaler at talen åndet av tillitsfullhet og selvbeherskelse. Churchill har gitt oss følelsen av at vi fremdeles er på marsj mot den vei vi slo inn på ved Dunkerque. Krigen vil utvikle seg etter v å r e planer, og ikke etter fiendens. Times kom også inn på Churchills utsagn om at det blir senket flere ubåter enn noensinne. Fienden kan ikke avvende nederlaget mot ubåtkrigen, skriver avisen. Ubåtkrigen har ikke slappet av, men vi har nå 3 måter å møte den på: 1) større beskyttelse av konvoiene, 2) angrep mot ubåtverftene og 3) produksjon av nye skip. Churchill kunne gi gode opplysninger om farten og tempoet i tiltakene som gir oss vissheten om en nasjonal seir.

Arbeiderpartiets organ D a i l y H e r a l d skriver at Chuchills tale står i

den skarpeste motsetning til alle de tårer og trusler som nazistene har prestert for å dekke over sine nederlag. Churchill sier ikke at det er utelukket at vi kan tape, men på den annen side er han overbevist om at vi ved seighet og iherdighet vil hale seiren i land.

New York Times skriver at de beslutninger som ble tatt i Casablanca nå er på vei til å bli virkeliggjort.

New York Herald Tribune: Churchill har gitt oss en kraftig og nøktern utgreiing om krigen. Den stemme som så åpenhertig talte til oss i 1940, har etter talt, og denne gang var stemmen preget av den tillitsfullhet som vil føre oss fram til seiren.

ROOSEVELTS KRINGKASTINGSTALE

I sin kringkastings tale 12 februar kom Roosevelt inn på den kommende invasjon i Europa. Han uttalte bl. a.: De russiske armeer her tildelt og tildeler uavbrutt fienden hårde slag i øst. Nå er det vår tur til å angripe fra vest. Fienden vil bli slått, og han vil bli slått fra så mange kanter at han aldri mer vil bli i stand til å true eller angripe sine naboer i øst eller vest, i nord eller syd. De forente nasjoners armeer vil ikke stanse før de marsjerer inn i Berlin, Rom og Tokio.

Om Nordafrika uttalte presidenten at de allierte armeer som var samlet der idag, var gått i gang med utkjempelsen av ett av de viktigste slag i denne krig. Fienden holder framdeles sine stillinger i det vestre Tunis, og han vedlikeholder forsvarslinjene over Middelhavet til tross for de store omkostninger som er forbundet med det. Grunnen til dette er at han er klar over at dersom han mister fotfestet i Nordafrika, vil følgen øyeblikkelig bli den at de allierte armeer blir frigjort for en invasjon i Europa. Vi har heller ikke et øyeblikk lagt skjul på dette og vi legger ikke skjul på at det er vår hensikt.

Roosevelt nevnte også japanerne, og opplyste at der i Casablanca ble truffet viktige beslutninger som angikk dem. Han bebudet store avgjørende slag i Det fjerne Østen med det mål å jage japanerne vekk fra China. Videre sa han at de allierte ville gå i gang med betydningsfulle operasjoner i luften over China og selve Japan. Det foreligger bestemte planer på dette punkt, og de vil snart bli virkeliggjort. "Det fører mange veier til Tokio, og vi skal ikke overse noen av dem".

Roosevelt kom inn på betydningen av møtet i Casablanca mellom de Gaulle og Giraud. Han benektet at der fremdeles besto noen dypergående uenighet, og hevdet at alle franskmenn nå var enige om målet: å befri Frankrike som lider under de nazistiske tyranners åk. Et felles mål for de kjempende allierte nasjoner er nettopp at folkene i de undertrykte land skal få igjen herredømmet over sin egen fremtid så snart de er befridd. Dette ble uttrykkelig presisert i Atlanterhavsbrevet og gjentatt i Casablanca. Det er ikke vår hensikt, og vi har aldri en gang hatt den svakeste tanke om at quislinger og laval'er noe sted på denne klode skal få lov å bli sittende etter at krigen er endt. Tyskernes lakeier og vasaller forsøker nå å fri seg fra det uunngåelige nederlag ved å anvende alle de gamle kjente knep. Til disse fortvilte forsøk har de forente nasjoner bare ett svar: Det eneste vilkår for fred er det som ble offentliggjort etter Casablanca, fiendens fullstendige kapitulasjon. Vi vet, og fienden må også med tiden få vite, at det ikke er den alminnelige befolkning i Tyskland, Italia og Japan vi vil til livs. Men vi krever full straff for de skyldige, nemlig de barbariske lederne.

Nazistene håper nå at de kan klare å skape en misstemning mot Russland hos vestmaktene og de øvrige allierte nasjoner. Til det siste formål nytter de den forslitte plate om "den røde fare". Men dette vil ikke lykkes. Russernes mot, deres motstandsevne og den måten de har greidd å kaste angriperne tilbake på, og likeledes Stalins uomtvistelige geni som leder av den røde arme, er ting som taler for seg selv. Alle vet godt at vi vil og må samarbeide med Russland for å knuse fienden. Og vi vet også at dette samarbeide ikke bare må gjelde under krigen, men også etter krigen for å sikre den varige fred.